

ROMÁN

AL
press

edice

KIOKAN

VIOLA SLAVÍKOVÁ

KRÁLOVNA NA ÚTĚKU

ZLÁ KREV MEZI PŘEMYSLOVNAMI

ROMÁN

VIOLA SLAVÍKOVÁ

KRÁLOVNA NA ÚTĚKU

ZLÁ KREV MEZI PŘEMYSLOVNAMI

edice

KLOUKAN

Copyright © Viola Slavíková, 2013
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Viola Slavíková, 2013

Redakční úprava Lukáš Foldyna

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Elektronické formáty Dagmar Waňkowská

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokan, 2014

shop@alpress.cz

Tisk a knihařské zpracování Centa, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

Vydání první

ISBN (pdf) 978-80-7543-139-4

Motto:

*... Tento prozpěvuje, jiný na citharu hraje,
ten na bubny bil, onen na lyru přizvukoval,
že zvolen jest nový král, těm všem se líbí čin.*

*Běda, neznali zlého, jež přijíti mělo
na ně a celé království...*

Zbraslavská kronika

PROLOG

V enku bylo horko k zalknutí, strážci znaveně postávali ve stínu na nádvoří olomouckého hradu a zpod špičatých plechových přileb jim stékal slaný pot. Kdyby tak přišel milosrdný déšť a trochu osvěžil povětrí, říkali si mnozí. Král Václav dopil víno a postavil prázdnou číši posetou drobnými skleněnými perličkami na lněným ubrusem pokrytý stůl. „Půjdu si chvíli odpočinout, to vedro mne zmáhá,“ povzdechl si a podkomoří Raimund z Lichtenburka se ho ještě otázal:

„Nemám tě doprovodit, Milosti?“

„Leda bys mi chtěl přivést nějaké pěkné děvče na rozptýlení, ale Viola by mne pak zase zahrnula plačtivými výčitkami,“ ušklíbl se král.

„Dovedu tě do tvé ložnice, Milosti. Nevím, zda trefíš v mém domě,“ ozval se děkan olomoucké kapituly Budislav.

„Nedělej si starosti, důstojný otče. Však už se tady trochu vyznám.“

Václav vstal od stolu a jeho společníci s ním. Cítil, že se mu z horka a vypitého vína trochu motá hlava, lehce zavrával a opřel se levou rukou o kamennou zeď, která příjemně chladila. Raimund z Lichtenburka, děkan Budislav, olomoucký biskup Jan z Valdštejna, opavský vévoda Mikuláš, nejvyšší kancléř Petr Angeli a další muži kolem stolu uctivě sledovali, jak král ne právě jistým krokem míří ke dveřím. Panoš v červeném kabátci a bílých nohavicích je před ním uctivě otevřel, z chodby byl cítit

kyselý zápach snad zelí nebo tlejících zbytků jídla. Václavovi se trochu zvedl žaludek. Nevěděl, zda je to způsobeno vypitým vínem, či zda se prostě jenom přejedl. Domníval se, že v domě trefí, ale hned zpočátku vykročil špatným směrem.

„Milosti, tvoje komnaty jsou na opačnou stranu,“ volal za ním děkan Budislav.

„Dobrá, dobrá,“ nedůtklivě odsekl král a tentokrát se vydal správným směrem.

„Kdoví, jak tohle tažení do Polska dopadne,“ povzdechl si tichým hlasem Václavův nevlastní strýc opavský vévoda Mikuláš. „Vojsko se schází příliš pomalu a král je příliš mladý a ještě nezkušený...“

„Ale pít už umí, že by mu to jeho otec mohl závidět,“ ušklíbl se Raimund z Lichtenburka.

„A kdopak ho to naučil, podkomoří? Nebyl jsi to náhodou ty?“ rýpnul si Petr Angeli.

Český král Václav toho jména třetí, navíc také král polský, došel do své ložnice, odhodil svůj přepychový zlatem vyšívaný kabátec a natáhl se na své lože. Ani boty si nesundal a spokojeně se rozvalil na bílém prostěradle z jemného plátna. Zatímco venku se jeho strážci potili v horku, tady byl příjemný chládek a milosrdné šero. Zavřel oči a v duchu si promítal tělo té krásné tmavovlasé lazebnice Voršily z lázně u pražského Kamenného mostu. Měla velké pevné prsy s výraznými bradavkami a ráda vystavovala svou nahotu jeho očím. To králova choť Viola se ostýchala tak, že i při milování si nechávala na sobě košilku. Mělo to svůj důvod, královna se trochu styděla za svá malá ňadra a vůbec se nerada ukazovala před svým manželem. V posteli s ní nebývalo žádné zvláštní potěšení. Milování považovala za hřích a po každé noci s králem se běžela vyzpovídat ke svému kaplano-

vi. Lazebnice Voršila takové problémy neměla, naopak. Tělesnou lásku považovala za radost a dovedla při ní vymýšlet všelijaká zpestření, až mladému králi přecházel zrak a nevycházel z údivu.

Václav už skoro usínal, když ho probudilo zaskřípění těžkých dubových dveří. Kdo zase co chce? napadlo ho, ale ležel klidně dál a přál si, aby jeho snění o lazebnici Voršile nikdy neskončilo. Nad ložem se vztyčil temný stín, Václav už chtěl vyskočit a zpražit toho smělce, ale náhle ucítil hroznou bolest v hrudi. Byl to jen letmý okamžik jako včelí bodnutí, nebýt toho náhlého návalu bolesti, po níž přichází jen konec. Chtěl vykřiknout, ale už ze sebe nestačil vypravit ani jedinou hlásku. Svět se mu propadal do věčné temnoty, z níž se šklebila sama smrt. . .

Rytíř Konrád z Botenštejna pohlédl na mrtvé tělo českého a polského krále, cosi pro sebe zamumlal a hbitě vyběhl z komnaty. Na nádvoří měl uvázaného koně a s pomocí pergamenu s pečeti, kterým ho vybavil ten, kdo si objednal panovnickou vraždu, bylo možno bez překážek odjet z Olomouce do bezpečí. Dopustil se však jedné jediné osudné chyby, jakou mu nastrojila náhoda nebo možná ďábel, jak by napsal zbraslavský kronikář. Konrád v rozčilení zapomněl otřít svou dýku od Václavovy krve. Jako z udělání se na chodbě před ložnicí objevil panoš v červenobílém kabátci, tedy v královských barvách. Sotva spatřil rytířovu zakrvácenou zbraň, začal hlasitě volat: „Zrada! Zabil krále!“

„Mlč!“ skočil po něm rytíř z Botenštejna, srazil ho na zem, a byl by ho na místě zabil, kdyby se za jeho zády nerozlehl dupot snad dvou tuctů kožených škorní. Muži ve špičatých přilbách a drátěných košilích odtrhli králova vraha od mladého panoše a hned tři z nich ho na místě prokláli svými meči. Ale ani ostatní z královských stráž-

ců se nechtěli nechat zahanbit a bodali do už mrtvého a krví zalitého těla, aniž vůbec věděli, co se děje. Konrádova krev v nich probouzela divokou zuřivost, a dokud se neobjevil děkan Bohuslav a nezastavil je, píchali a řezali do mrtvoly jako zběsilí.

„Svatý Bože, což vás posedl d'ábel? Co se vlastně stalo?“ přísným hlasem se jich otázal děkan a se znechucením odvrátil svůj zrak od zmasakrované mrtvoly rytíře Konráda, která teď ležela ne nepodobna poraženému kusu dobytka na kamenné podlaze chodby.

„Vyběhl od krále se zkrvavenou dýkou,“ vysvětloval rozčileně panoš, trochu se zajíkal a ukazoval na pootevřené dveře Václavovy ložnice.

Děkan Budislav následován podkomořím Raimundem, vévodou Mikulášem a kancléřem Petrem Angelim vstoupili dovnitř. V ložnici nebylo pro šero příliš vidět a v první chvíli nikdo z nich nechápal, kdo nebo co leží bezvládně na posteli. Teprve když přistoupili blíže, rozpoznali Václavovo mrtvé tělo a polila je hrůza. Děkan se instinktivně pokřížoval a třesoucím se hlasem vyhrkl: „Jeho Milost Václav, král český a polský, je mrtev. Pokoj jeho duši!“

„Jsme bez krále!“ dodal k tomu pochmurně Raimund z Lichtenburka a hlavou mu letěly ty nejšilenější představy. „Bůh nám buď milostiv!“

„A celé české zemi. Amen,“ dodal děkan Budislav.

I.

Anna se narodila jako dcera bohatého a úspěšného krále. Však vládl ve třech zemích, v Čechách, v Polsku a prostřednictvím svého syna, jejího bratra, také v Uhrách. Stříbrné doly v Horách Kutných se zdály být nevyčerpatelné a pražský groš si cenila celá křesťanská Evropa. Na oslnivý pražský dvůr vedly kroky florentských penězoměnců i německých a francouzských trubadúrů a minesengrů, které její otec, sám básník, rád hostil. Po matce byla spřízněna s dynastií vládců Svaté říše římské, není divu, že ona sama po ní zdědila nejen krásu, ale i zálibu v přepychu, pýchu a aroganci. A přesto nebyla šťastná a z nevyzpytatelné boží vůle ji stihl nepříliš záviděníhodný osud. Z vypravování svých vychovatelů a ze starých kronik sice věděla, že údělem jejího knížecího a královského rodu odjakživa bývaly stálé vzájemné sváry a války, nenávist a zároveň také časté usmiřování. I její dávný předek a zemský patron svatý Václav se stal obětí rodinného sporu, když ho, podobně jako Kain Abe-la, zabil vlastní bratr Boleslav. Ona však v naivitě svého mládí spoléhala na to, že rodinné spory jsou záležitostí mužů, že ženy jsou jich uchráněny, že surovost a bezohlednost patří do časů dávno minulých. Sourozenci, měla jich celkem deset, většinou umírali ještě v kolébce a ona byla pyšná na to, že ji Bůh ochránil a dopřál jí vyrůstati ve zdravou dívku, které se nemoci šťastně vyhýbaly. Na vlastní matku Gutu si Anna mnoho nepamatovala, ostatně nebylo nic, proč by si ji pamatovat měla. Zнала ji

jako ustavičně těhotnou, podrážděnou a nepříjemnou bytost. Snad každý rok porodila jedno královské dítě, aby se ho po narození ujaly kojné a pečovatelky. Není divu, že i Anninou důvěrnicí byla její kojná Blažena, poněkud obézní a jednoduchá osoba, která však znala nevyčerpitelnou zásobu pohádek, legend a pověstí. Třeba tu o svatém Jiří, který přemohl draka, nebo o moudrém soudci Krokovi a jeho třech dcerách. Ach, sama chtěla být jako Libuše a vládnout všem Čechům a hlavně umět předvídat budoucnost. Kdyby jen tušila, jaká budoucnost čeká ji samotnou!

Když matka zemřela na následky porodu svého desátého dítěte, otec si do královského paláce přivedl jistou paní Anežku. Anna ji z dřívějšíka znala jako zpěvačku, která vystupovala s komedianty a hudebníky, co hrávali otci a jeho hostům při hostinách. Měla dlouhé narezlé vlasy, které si nezakrývala, jak by se slušelo, velká prsa, jež ráda vystavovala v kulatých výstřizích svých halen a šatů, a všemu se až příliš hlasitě smála. Když se tak zasmála Anna, vychovatelka ji napomenula, že se to pro královskou dceru nehodí, paní Anežka se však mohla smát, jak chtěla. Mohla se řehtat jako kůň, a nikdo si netroufal ji napomenout. Když se Anna svému otci zmínila o jejím příliš hlasitém smíchu, vyplínil ji, ať se nestará o věci, do kterých jako dítě nemá co mluvit.

Plést se do života dospělých sice nesměla, ale snoubence už mít musela. Tak to chodívalo na všech královských dvorech a tak si také přál její královský otec. Dcery měl podle svých představ k tomu, aby mu svými sňatky obstarávaly spojence, a rozšiřovaly tak jeho moc. Sám jí jednoho takového snoubence záhy domluvil. „Vaše manželství bude pojistkou proti Habsburkům, s nimiž sice už spřízněni jsme, ale jimž, upřímně řečeno, není co věřit,“

poznamenal při této příležitosti král Václav toho jména druhý.

Vybraný snoubenec brzy poté dorazil s honosným průvodem mnoha rytířů a ozbrojenců do Prahy. Anna musela už při prvním pohledu uznat, že by jí ho leckterá jiná princezna záviděla. Přivezl jí krásný zlatý prsten se zeleným kamínkem, jemuž se říká smaragd, byl vévodského rodu, jmenoval se Heinrich, tedy česky Jindřich, byl vysoký, urostlý, s ostrými rysy v pravidelné tváři vroubené krátce zastříženým světlým vousem, s očima barvy pomněnek, zkrátka každým coulem mužný krasavec. Uměl se vybraně dvořit a nijak mu v lichocení nepřekáželo, že má před sebou pouhé děvče, holku sotva odrostlou dětským střevíčkům. Jak krásně se poslouchala jeho slova o vznešené lásce a společném tlukotu srdcí! Jenže... jenže ten krásný korutanský vévoda Jindřich byl o celé čtvrtstoletí starší než Anna a to byl kámen úrazu.

„Já si toho korutanského vévodu nevezmu,“ zdráhal se královská dcera, ale otec považoval její vzdor za pouhé blouznění ještě nedospělé dívky. Sám měl starostí dost, jeho vlastní švagr římský král Albrecht na něj uvalil říšský acht údajně proto, že mu odmítl vydat Chebsko. Ve skutečnosti byl Habsburkovi trnem v oku český zisk uherské koruny svatého Štěpána. Aby ztrestal bratra své zesnulé sestry, Anniny matky, vpadl z Podunají přes hraniční hvozdy do Čech a s velkým vojskem mířil k Horám Kutným, stříbrné pokladnici království. „Co si počnu? Dopadnu jako můj otec slavný král Otakar, který bídně zahynul na Moravském poli,“ stýskal si Václav toho jména druhý. „Kdyby tady tak byla má drahá Guta! Jistě by už švagra uklidnila.“

„Milosti, shromáždí vojsko a vytáhni do boje,“ radil králi zbraslavský opat Konrád, ale Václav se jen rozkaš-

lal a krev, která se mu řinula z úst, svědčila o tom, že stůně stejnou nemocí, která zabila jeho matku královnu Kunhutu. Už neměl sil vzdorovat osudu. On, pyšný a mocný panovník, se stále více uchýloval do samoty a vroucně se modlil u domácího oltáře. Anna se bála, bála se o tatínka, bála se bratra své zemřelé matky, bála se dnů, které přijdou, bála se večer usnout. Stále cítila kolem žaludku takový zvláštní tlak a ještě ke všemu dostala měsíčky a styděla se za svou, jak se věřilo, hříšnou krev. Římský král Albrecht zatím svíral hradbami nedostatečně chráněné Hory Kutné. Do čela obránců stříbrné pokladnice Čech se však nepostavil král, ale mladý a povahou prudký šlechtic z rodu Ronovců Jindřich z Lipé. Ten Jindřich, který do té doby proslul pouze dlužními úpisy za drahocenné yperské sukno a půjčkami u bohatých pražských měšťanů. Když pak při slavnostním turnaji na rynku Většího Města pražského nešťastnou náhodou zabil braniborského hraběte Heřmana z Barby, král Václav ho vyhnal ze svého dvora.

Tentokrát však panovník nechal všechno na Jindřichovi a mladý Ronovec si vedl velmi zdatně. Hory Kutné Habsburkovu obležení úspěšně vzdorovaly, a když kteréhosi důvtipného měšťana napadlo vylévat do potoka Vrchlice, odkud Albrechtovi vojáci brali vodu pro sebe i své koně, odpadní strusku z tavení stříbrné rudy, rozmohla se v táboře obléhatelů úplavice. Nakonec musel dát Habsburk troubit k návratu a po lukách postříbřených prvními mrazíky se jeho značně prořídle vojsko vracevalo domů do Rakous. Pokaždé když je rozblácené stezky přivedly do lesů, báli se Rakušané, kdy se zpoza stromů a keřů vynoří čeští bojovníci a zasypou je smrtícími šípy. „Ani na pořádnou rytířskou bitvu si ti zpropadení Češi netroufnou,“ vztekle brblal římský král Albrecht. „Kdy-

by se nám alespoň postavili v poli a zrádně nás nenapadali ze zálohy! Cožpak takhle se válčí?!”

Nic z toho král Václav neslyšel, vykašlával krev a ani se neusmál, když mu dvořané zvěštovali, že jeho habsburský švagr vzal do zaječích. Jindy by to byl důvod k velkolepé oslavě, jako byla ta, která následovala po korunovaci té Polky Richenzy, Anniny nevlastní matky. Nebylo co slavit, král byl na smrt nemocen a Anna se představy, že by zůstala bez něho, upřímně děsila. Svou macechu, tu Polku, jak jí spolu s mladší sestrou Eliškou samozřejmě jen samy mezi sebou říkaly, nemohla ani vystát. Nová královna byla sice jen asi o dva roky starší než Anna, byly tedy vrstevnice, ale Richenza nebo Riksa, či – jak ji v Čechách zlomyslní jazykové překřtili – Rejčka, nosila pyšně nos nahoře, jako by byla něco lepšího než Anna. A přitom byly obě královského rodu! Otec, král Václav, si ji vzal jako sirotka po polském králi Přemyslovi, aby mu manželství s ní usnadnilo cestu k polskému trůnu. O tomto Přemyslovi se tradovalo, že prý utloukl k smrti Rejččinu matku a svou manželku pocházející ze Švédska. Kde to Švédsko leží, neměla Anna ani ponětí. Prý je ta země kdesi za Půlnočním mořem a sníh tam ani na jaře nesleze. Brrr! Princezna Anna se otrásla při pomyslení na takovou zimu, měla ráda teplo, rozkvetlé louky, nad nimiž poletují motýli a bzučí včely a čmeláci. Za dlouhých zim, kdy cesty zapadnou sněhem a i na mši do kostela je potřeba dřevěnou lopatou proházet cestu, se zabalená do kožešin choulila u krbu nebo za pecí a snila o končinách, kde je pořád jen jaro a léto.

Richenzin otec polský král Přemysl dopadl špatně. V jakémsi odlehlém dvorci ho přepadli kýmisi najatí mordýři a zabili. Anně nešlo na rozum, jak je možné zabít krále, když má stále kolem sebe spoustu stráží, rytí-

řů a zbrojnošů. Třeba ti mordýři upsali duši d'áblu, aby zastřel oči stráží vlčí mlhou a dovolil jim proniknout až k vládci Polska Přemyslovi. Osiřelá a ještě nedospělá Richenza pak skončila v Braniborsku, protože byla zasnoubena se synem tamního markraběte Oty Dlouhého. Jenže její snoubenec nečekaně zemřel a o dvanáctiletou dívku projevil zájem český král. Nechal ji přivést do Čech a svěřil do péče tetě Grifině, sestře své matky královny Kunhuty. Anna svou novou matku poprvé spatřila až onoho květnového dne léta Páně 1303, kdy byla Richenza, nyní vlastně Alžběta či česky Eliška, jak se nechala překřtít, slavně korunována v bazilice svatého Víta na Pražském hradě. Ach, to bylo slávy! Sešlo se tehdy hned několik biskupů a spousta urozených rytířů a vznešených dam, až oči přecházely z té nádhery. Anna však nevlídným zrakem pošilhávala po té naporádné blondýnce, která se nesla vedle jejího otce a která ji nyní mohla plísnit, jako ji dříve plísnila její skutečná matka Guta. „Také ji tak nesnášíš?“ zeptala se tiše Anna své mladší sestry Elišky. Jenže ta, okouzlena ne často vídanou barvitou podívanou, se ani nezmohla na odpověď. Jenom s pootevřenými ústy zírala na tu nádheru, na ten shon lidí, na to zmatení jazyků, hluků a barev.

Král Václav dal ke korunovaci na prostranství mezi oběma bazilikami – svatého Víta a svatého Jiří – zbudovat dřevěný ochoz pokrytý vzácnými orientálními koberci nakoupenými pryč až v Benátkách a u dlouhých stolů se sešlo všechno to vybrané panstvo nejen z Čech a Moravy, ale i z Polska, Slezska, Uher, Saska, Bavor a rakouských zemí, aby hodovalo vybrané lahůdky podávané na stříbrných talířích a popíjelo vzácná burgundská, vlašská a řecká vína ze skleněných číší, dovezených také až z Benátek. To je pryč město zbudované přímo na moři. Anna ne-

tušila, jak je takový zázrak možný, a v duchu snila o tom, že se do těch Benátek jednou podívá. Při té slavné korunovační hostině seděl v čele stolu pobledlý král Václav a vedle něho se natrásala jeho vyšňořená choť Richenza, nyní vlastně Alžběta, právě korunovaná nová královna česká. Hned opodál klidně dřepěla paní Anežka, králova milenka, a pražský biskup Jan z Dražic předstíral, že mu nevadí. Na obě královské dcery – Annu a její sestru Elišku – však zbylo místo až kdesi vzadu. Přísná abatyš od svatého Jiří na ně dohlížela, aby si ani necucly vína, protože prý se to v případě tak mladinkých dívek nesluší. Divné. Richenza čili Alžběta přitom popíjela, co její hrdlo ráčilo. Biskup Jan z Dražic i zbraslavský opat Konrád nad tím jen kroutili hlavami, ale netroufali si nové královně přílišnou zálibu ve víně vytknout.

Jenže druhý den došlo k tragédii, která jako by předznamenala všechny ty strašné události, jež pak následovaly. Při smažení koblih vystříkl omastek do ohniště, plameny brzy zachvátily dřevěnou konstrukci ochozu a v ohni se ocitly stoly i perské koberce a dravý živel přeskočil na přístavek královského paláce. Zakrátko se ohnivý kohout posadil na střechu a král Václav i s novou královnou a s králevicem Václavem mladším měli co dělat, aby zachránili holé životy. Ještě štěstí, že obě královské dcery Anna a Eliška trávil noc ve svatojiřském klášteře benediktinek v dostatečné vzdálenosti od požáru. Jako vyjevené zíraly na hrůzné ohnivě divadlo, na to, jak plameny pohlcovaly vše, co jim stálo v cestě, a marné bylo úsilí sluhů a zbrojnošů vzdorovat běsnícímu živlu pouhými vědry vody. Lidé dole ve městě vyděšeně pohlíželi ke královskému hradu, křížovali se a bědovali, za co Bůh trestá onoho tak zbožného krále Václava toho jména druhého. „To Hospodin nesnesl, že na krá-

lovský trůn usedla po naší milé královně Gutě ta polská poběhlice,“ prohlásil jakýsi farář z Většího Města pražského a lidé mu ochotně příkyvovali. „Dobře jí tak,“ říkala si princezna Anna a se srdcem plným zášti myslela na Richenzu, nyní Alžbětu. Netušila, že oheň, který zničil královský palác Pražského hradu, byl jen počátkem běd, které měly následovat.

Král Václav si pak pronajal dům zlatníka Konráda na druhém břehu Vltavy ve Větším Městě pražském. Byl sice výstavný, rozlehlý, ale měl daleko k pohodlí královského paláce. Navíc král bydlel jako kterýkoliv jiný zbohatlý pražský měšťan, což Annu popuzovalo. Cožpak je měšťanský dům vhodným obydlím pro vladaře? Cožpak může mocný panovník přebývat jako kterýkoliv jiný smrtelník? Ale nevadilo to ani nové královně, která už s králem otěhotněla, ani králově milence Anežce, jež kupodivu nevyklidila pole a nadále pečovala o chřadnoucího Václava. To Richenza se starala tak leda jen sama o sebe, celé hodiny proseděla před zrcadlem dovezeným z Benátek, toho vlášského města, které stojí přímo na moři. A král zatím scházel, ztrácel se, byl jen kost a kůže. Jak je to dávno, co se v plné zbroji vrátil z Uher, odkud na poslední chvíli silou zbraní vyprostil Annina staršího bratra Václava toho jména třetího! V koženém pytli přivezli z Budína vzácný poklad – svatoštěpánskou korunu uherských králů. To bylo naposled, co Anna spatřila svého otce v lesklém královském brnění! Však už s ním lomcovala horká nemoc a hned po návratu musel ulehnout. „To je boží trest za mou hříšnou zálibu v tělesných rozkoších!“ nařikal Václav a na důkaz svého pokání si dal přinést bílý hábit bratrů cisterciáků, nechal se do něj svými sluhy převléci a zdálo se, že ztratil zájem o vše pozemské. Unaveným zrakem pohlédl na svou nejmladší

dceru Anežku, kterou mu porodila jeho druhá manželka Richenza, jež se nyní jmenovala Alžběta. „Anežka?“ zeptal se nechápavě slabým hlasem a v paměti se mu vybavila ona paní Anežka, jeho milenka, která za ním kdysi přišla jako hudebnice či zpěvačka s minesengry.

„Zavolejte mi Annu!“ požádal český a polský král Václav II. mezi dvěma záchvaty kašle své sluhy, aby mu přivedli nejstarší dceru. Jeho hlas byl slabý, sotva slyšitelný, vyzáblý obličej s nápadně propadlými tvářemi vypadal jako tvář smrtky. Na sobě měl bílý cisterciácký hábit a bezvládně ležel na prostém loži, které nechal zbatvit jemného prostěradla a prachových podušek. Králův zpovědník kaplan Herman klečel před přenosným oltářem a modlil se za spásu panovnickovy duše.

Čtrnáctiletá Anna, nejstarší dcera krále Václava, pomalu vešla do ložnice umírajícího. Těkavým zrakem přelétla nevelkou místnost plnou vůně kadidla a zápachu spáleného vosku. Zdálo se jí, že vstoupila do jakési kaple, jak tomu také nasvědčoval právě zmíněný oltář obklopený hořícími svícemi. Bála se podívat na lože, na němž nebylo nic královského. Na bílém plátěném prostěradle zahlédla stopy krve, kterou její otec v posledních týdnech své kruté nemoci vykašlával. Bála se pohledu na umírajícího. Raději by si ho ve své paměti uchovala jako zdravého, silného a usměvavého, v duchu slyšela jeho smích, jeho zpěv, když se přidával k pozvaným minesengrům, když sám německy diktoval písaři vlastní písně...

„Až tady nebudu, kralovat bude tvůj starší bratr a můj syn Václav. Doufám, že unese hned tři královské koruny, k té uherské i českou a polskou...“ Král se odmlčel a znovu se rozkašlal. „Ty, milá Anno, si vezmeš svého snoubence korutanského vévodu Jindřicha. Věřím, že bude

tvému bratrovi oporou proti římskému králi Albrechtovi, mému bývalému švagrovi. Bůh vám pomáhej...“

Chtěl ještě něco říci, ale znovu ho zmožil kašel a z úst se mu vyvalila krev. Anna se rozplakala. Takhle si otce nechtěla pamatovat. Měl to být mocný král a skvělý rytíř, a ne takováhle bědná troska, vychrtlý kostlivec obalený kůží, chudák na umření.

„Pojď, milá dcero,“ ozval se za jejími zády tichým hlasem kaplan Herman. „Modli se k Bohu za královo věčné spasení!“ Odevzdaně poslechla a spíše vyklopýtala než vyšla z královy ložnice. Už nemyslela na to, že toho korutanského vévodu nechce. Myslela na otce a zdálo se jí, že slyší smích té nenáviděné Polky královny Richenzy překřtěné na Alžbětu. Nebo se jí to jen zdálo?

II.

„Královská Milosti,“ oslovil Václava toho jména třetího pražský biskup Jan z Dražic.

„Co jsi to říkal, kněže biskupe?“ trhl sebou mladík, je muž ještě pořádně nezačaly rašit vousy.

„Oslovil jsem tě, jak náleží,“ usmál se mírně biskup, třebaže si byl vědom toho, že úsměv nedaleko těla mrtvého krále není na místě. Ale ne nadarmo se říká: král je mrtev, ať žije král. Úsměv a pláč spolu těsně souvisí, stejně jako život a smrt a sláva a pád.

„Nejdříve musíme pochovat krále Václava toho jména druhého,“ nechal se slyšet kancléř Petr Angeli.

„Samozřejmě u nás na Zbraslavi v klášteře Aula Regia, jak si to nebožtík přál,“ ozval se pomenší podsaditý opat Konrád s lysou hlavou, který patřil k nejbližším rádcům zesnulého krále.

„Dobrá,“ pokývl hlavou mladý Václav, „otcovo tělo popluje na zvláštní smuteční lodici a dostane se mu úcty, jaká vznešenému českému a polskému králi právem náleží.“

Petr Angeli překvapeně pohlédl na mladičkého panovníka a v jeho očích se zračilo uznání. Je mladý, ale povede si dobře. Jen aby se včas usmířil s římským králem Albrechtem. Chebsko, ba ani Uhry za rozmíšky nestojí. Ale na Václavovi byla znát nejistota. Sebevědomí mu sice nescházelo, ostatně to nescházelo žádnému z jeho přemyslovských předků, jenže najednou a spíše nečekaně se ocitl v úloze, do které ještě nedorostl. Bylo to vidět i v tom, jak očima hledal svého důvěr-

níka a dobrého kumpána nejvyššího lovčího Raimunda z Lichtenburka. I moudrý opat Konrád zachytil jeho nejistý pohled a v duchu si povzdechl. Pan Raimund nebyl z těch, kdo by své přátelství rozdávali nezištně. Od počátku jeho jmenování do úřadu nejvyššího lovčího bylo zřejmé, že z něho hodlá těžit co nejvíce, že bude pod rukou rozprodávat královské hvozdy kolonistům ze Saska či Durynska, zkrátka každému, kdo mu bude ochoten zaplatit. Byl to však veselý a vtipný druh, který doposud na otci zcela závislému Václavovi toho jména třetímu otevíral dveře do velkého světa. Mladický král se v Lichtenburkovi doslova viděl, zbožňoval jeho humor, jeho zdánlivou bezstarostnost, velkorysost, odvahu, umění pít a neopít se, umění svést kteroukoliv ženu, na kterou si prstem ukáže. Spolu štváli vysokou zvěř, pádili hlubokými lesy na koních bok po boku unášení loveckou vášní za štěkotu honících psů a praskotu větví. „Dej si pozor, Václave,“ nabádal ho nejvyšší lovčí Raimund. „Tvůj pradědeček si při štvání jelena vypíchl o větvíčku stromu oko.“

„Mám tedy jet pomaleji? Ale to mne nebaví!“ namítl Václav toho jména třetí.

„Nemusíš jet pomaleji, ale musíš být pozorný a dokázat odhadnout nebezpečí i při sebevětší rychlosti.“

„Jak to že to pradědeček Václav toho jména první nedokázal? Nebyl snad pozorný?“

„Tvůj pradědeček byl velký král. Říká se o něm, že vyhnal z křesťanských zemí Tatary, ty pohanské psy. Ale i sebevětší král někdy udělá chybu.“

„Já ji neudělám,“ prohlásil sebevědomě Václav.

„Chválím tvé předsevzetí. Drž se ho!“

Takhle spolu Raimund a Václav hovořili ještě v době, kdy na trůnu seděl Václavův otec. Nyní byl skutečně krá-

lem a chtěl být panovníkem opravdu velkým. Takovým, jako byl jeho praděd, děd Otakar i otec Václav. Je jen škoda, že se jeho otec nepostavil v poli svému švagrovi Albrechtovi, že mu nedal pořádně za vyučenou. Nyní mohlo být všechno jinak. Vždyť na hlavě Václava toho jména třetího spočívaly tři náramně těžké koruny. Po té uherské nyní ještě česká a polská. A všechny muže kolem mladičkého krále, biskupa Jana z Dražic, nejvyššího purkrabího Hynka z Dubé, kancléře a vyšehradského probošta Petra Angeliho, zbraslavského opata Konráda i opavského vévodu Mikuláše, trápila otázka, zda tento ještě zpola chlapec takovou tíhu unese. Jen Raimund z Lichtenburka alespoň navenek neztrácel svůj příslovečný úsměv. Ve skutečnosti horečně přemýšlel, jak v této situaci pomoci novému králi a především sám sobě. Protože na sebe myslel ten dobrý muž ze všeho nejvíce.

Mladý král měl sice v sobě pýchu, zděděnou po přemyslovských předcích, a schopnost riskovat, ale vzhledem k malým životním zkušenostem se nevyznal v lidech. Neposlouchal ani pražského biskupa Jana z Dražic, protože mu připadalo, že je až příliš zbožný a má mu za zlé zálibu v dobrém víně a v krásných ženách. Stejně tak neposlouchal ani moudrého opata Konráda, který sice dobře znal sladké svody mládí, ale choval se k Václavovi až příliš otcovsky. A on byl ve skutečnosti už takřka dospělý. Seděl přece na třech trůnech a to stačilo. Jenže co s nimi? Svatoštěpánskou korunu uherských králů sice měl ve svém držení, ale do Budína, ba ani do Prešpurku si netroufal. Tam vládli sebevědomí a hrdí uherští velmoži.

„Ach, Raimunde,“ stýskal si Václav svému nejvyššímu lovcímu, který byl přece tak zábavný a vždycky si věděl rady. „Porad' mi, co mám dělat?“

Lichtenburk zvažněl a po čele mu proběhla starostlivá vráska. Nebyl sice zdaleka tak moudrý jako opat Konrád nebo kancléř Petr Angeli, ale měl, jak se lidově říká, za ušima.

„Můj králi,“ začal rozvážně, „tvůj otec tě už před časem zasnoužil s uherskou princeznou Alžbětou. Řekni mi upřímně, zda si ji skutečně chceš vzít. Jsi nyní král, můžeš se rozhodovat zcela samostatně.“

„Alžběta je ještě dítě, milý Raimunde. A pokud jde o její půvaby, každá pražská lazebnice nebo kuběna je hezčí a hlavně má to, co nemá Alžběta. Patříčné křivky tam, kde mají být.“

„Vida, nelíbí se ti, vzít si ji nechceš, ale máš strach ji odmítnout, protože bys tím přišel o uherskou korunu.“

„Tu sice mám, je zamčená k pokladnici baziliky svatého Víta, ale k ničemu mi stejně není. Od té doby, co se ten proradný Matouš Čák přiklonil na stranu Karla Roberta z Anjou, syna neapolské královny, nikdo mě v Uhrách nechce. Jenže co s tím? Porad! Jsi zkušený a světaznalý.“

Raimundovi přeběhla po čele druhá starostlivá vráska a pomalu a s důrazem na každé slovo odpověděl: „Zruš své zasnoubení, můj králi. Alžběta pro tebe jistě nebude plakat a ty nebudeš plakat pro ni.“

„Ale co s korunou uherských králů, kterou z Budína odvezl můj otec? Mám ji snad podat na stříbrném podnose tomu samolibému Karlu Robertovi? Jen kvůli tomu, že ho podporuje papež Benedikt? To mě ani nenapadne.“ Z Václavova hlasu opět zazněla přemyslovská pýcha, byť mu v rozčilení trochu přeskakoval hlas.

„O něčem bych věděl,“ prohrábl si svou světlou bradku Raimund. „O uherskou korunu má zájem také bavorský vévoda Ota, náš spojenec.“

„Spojenec?“ zapochyboval Václav. „Pokud vím, měl mému otci tuze za zlé, že ovládá Míšeňsko.“

„Jsi přece polský král, ne?“ významně mrknul Lichtenburk. „Dáš mu za Míšeňsko gdaňské Pomoří.“

„Kde to je?“ vyhrkl překvapený mladík.

„Vidíš, ani nevíš, kde všude vládneš. Pomoří je kraj až u Půlnočního moře, takže ti ani nebude scházet. Zato si podržíš míšeňské markrabství a získáš v Otovi spojence a přítele.“

„Dobrá, zachovám se podle tvé rady, ale stále nechápu, proč mu mám vydat uherskou korunu.“

„Protože se jí potřebuješ zbavit a nechceš ji vydat Karlu Robertovi. Rozumíš tomu, můj králi?“

„Trochu. Není mi stále jasné, kdo bude vládnout v Uhrách.“ Václav se v té chvíli zatvářil jako hromádka neštěstí.

„To už tě nemusí zajímat. Buď to bude Ota, protože bude mít ve svém držení svatoštěpánskou korunu. Nebo to bude Karel Robert, pokud Otu na válečném poli porazí, a odevzdání koruny si tak vynutí. V každém případě budou oba natolik zaměstnáni, aby tobě a nám dali pokoj.“

Václav se dlouze zadíval do Raimundova obličeje a přikývl se slovy: „Zní to rozumně.“ Moc přesvědčivě to však neznělo. Jenže Lichtenburk měl ještě cosi na jazyku:

„Jedna záležitost však nesnese odkladu. Budeš se muset oženit, můj králi. Svobodný král není u lidu v takové úctě jako král ženatý. To jistě chápeš.“

„Jenže když zruším zasnoubení s Alžbětou, s kým mám oženit? Snad ne s lazebnicí Voršilou, i když, upřímně řečeno, tu bych měl nejraději!“

„Zadrž, můj králi. Tak hloupý nápad měl kdysi tvůj předek Oldřich, který se zamiloval do vesnické pradlenky Boženy. Král musí mít zase královskou nevěstu.“

„Kde ji vezmu?“

„O jedné bych věděl. Je z polského královského rodu a navíc je prý krásná.“

„Jméno!“

„Viola. Slyšíš, jak malebně to zní? Samotné jméno tě musí naplňovat touhou!“

„Dokud ji nespátřím, žádnou touhu nepocítím. To jsi mi přece říkával ty sám!“

„Dobrá, souhlasím, ale bojím se, že mě tvoji královští rádci zahrnou výčitkami. Už slyším jejich nářky nad tím, jak je králova nevěsta chudá a bezvýznamná!“

Václav zkrfivil ústa do úsměšku a pátravě se na Lichtenburka zadíval: „Jaké rádce máš na mysli?“

„Například důstojného pana opata Konráda.“

„Ještě štěstí, že tě neslyší,“ usmál se král, „ale pověz mi, proč by mi měli vyčítat, že je moje nevěsta chudá a bezvýznamná? Říkal jsi přece, že Viola je z královského rodu.“

Raimund se zatvářil rozpačitě: „To je pravda, je z rodu polských Piastovců, jenže z jedné z jeho bočních větví. Její otec je těšínský vévoda a vévodství na řece Olši je maličké jako dlaň...“

„A to si mám udělat českou a polskou královnou takovouhle chudinku?“ vybuchl vztekle Václav. „Špatně mi radíš, Raimunde!“

„Chtěl jsi přece krásnou a zároveň urozenou nevěstu,“ namítl nejvyšší lovčí.

„Můj otec by na mém místě chtěl, aby to byla královská dcera...“

„Tvůj otec si vzal sirotka,“ usmál se Lichtenburk. „Bezvýznamného, ale o to domýšlivějšího sirotka.“

„Ještěže tě má nevlastní matka Eliška Rejčka neslyší,“ poznamenal Václav. Něco se mu na Raimundových návrzích nelíbilo. Tušil, že opat Konrád by mu navrhoval přinejmenším dceru francouzského krále Filipa, jenže Francie byla daleko, kdežto Těšínsko za humny. Napadlo ho, že by se měl zeptat své sestry Anny, ale pak ten nápad zase zaplašil. To by tak scházelo, aby mu mladší sestřička mluvila do toho, koho si má vzít. Konečně, Raimund má svým způsobem pravdu. Když se vzdá uherské koruny, měl by si pojistit tu polskou a manželství s dcerou těšínského vévody mu k tomu může pomoci. Že je vévoda chudý a vévodství malé? Vždyť mezi těmi rozhádanými Piastovci chybí po smrti krále Přemysla jakákoliv větší autorita. Že jí není ani Violin otec vévoda Měšek? Co na tom záleží! Alespoň se sňatkem s jeho dcerou stane příbuzným Piastovců. Pak už jim všem ukáže, kdo je v Polsku pánem, pomyslel si Václav s bezstarostností svého mládí. „Víno! Kde je víno? Tvůj nápad, Raimunde, je třeba zapít.“

„Tak se mi líbíš, můj králi,“ usmál se Raimund. „Ale necháme si to zatím mezi sebou jako malé tajemství. Pošlu po rychlém poslovi vzkaz tvému strýci opavskému vévodovi Mikulášovi.“

„Myslíš, že se mu tvůj návrh bude líbit? A co Viola, myslíš si, že mne neodmítne?“

„Králi se nedává košem. To si pamatuj! Hej, kde je to víno?“

Panoš, o maličko starší než sám král, se ukláněl a stavěl na stůl džbán z chladivé kameniny plný lahodného vína dovezeného až z Burgundska. Český a také polský král přece nemůže pít nějaké patoky z Mělníka nebo z Litoměřic!

Anna se o tom, že její bratr Václav zrušil své zasnoubení s uherskou princeznou Alžbětou a bude si brát jakousi Violu, prý dceru těšínského vévody, dozvěděla mezi posledními. Hned od počátku to považovala za nehoráznou hloupost, ale Václav si od ní, zpola ještě dítěte, nechal do ničeho mluvit: „Mlč! Však je nejvyšší na čase, abys i ty byla pod čepcem. Náš otec tě zasnoubil s korutanským vévodou Jindřichem a já, hned jak se vrátím z Brna, kde se ožením s Violou a předám bavorskému vévodovi Otovi korunu uherských králů, tě za Jindřicha provdám. Uspořádám ti velkolepou svatbu, jakou Praha dlouho neviděla.“

„Ale já si Jindřicha vzít nechci!“ dupla si Anna. „Je starý, mohl by být mým otcem.“

„O tom se spolu nebudeme bavit. Já jsem teď nejen tvůj bratr, ale i král a mé slovo bude zákonem!“

„Spíše bude zákonem slovo pana nejvyššího lovčího,“ poznamenal smutně opat Konrád, když se Anna vyplakala ve zповědnici klášterního kostela na Zbraslavi. „Jeho ošemetná ničemnost chce zabránit tomu, aby se náš král příbuzenstvím s některým z mocných králů stal ještě mocnějším. Bezvýznamný těšínský vévoda jim vyhovuje. Nyní si budou moci s Václavem dělat, co budou chtít, a nebude síly, která by jim to překazila.“

„Což bys to nedokázal ty, otče opate?“

„Ne,“ zavrtěl svou skoro lysou hlavou Konrád. „Dokud nebude král sám chtít, budou ty sebelepší snahy k ničemu.“

Anna utřela slzu, která se jí bezděčně vydrala do oka, poděkovala a vyklouzla ze zповědnice.

„Českou zemi čekají těžké časy,“ povzdechl si smutně zbraslavský opat a sepsal ruce k vroucné modlitbě.

III.

Viola, dcera těšínského vévody Měška, měla bezvýrazné vodové oči v prázdném jakoby pouze namalovaném obličejí. Anně připadala i se svými slámově žlutými vlasy jako hadrová panna. Byla sice muži považována za krásnou, ale nebylo v ní nic vznešeného a chovala se tak podivně, jako by snad ani nebyla z tohoto světa. Mluvila jen tehdy, když byla tázána, na otázky odpovídala zpravidla jednoslabičně, a ještě tak tiše, že její polštině, mimochodem češtině tehdy velmi podobné, bylo sotva rozumět. Nedokázala se usmát, měla sice slabě narůžovělé smyslně široké a lehce pootevřené rty, ale muži v její přítomnosti dostávali spíše jakýsi ochranný komplex. Nikoho nenapadlo uvažovat o tom, jaká asi je v posteli. Spíš se báli se jí jenom dotknout, aby se nerozpadla jako křehká loutka.

Zdálo se však, že král Václav toho jména třetí se tím příliš netrápí. Na vášnivé milování měl lazebnici Voršilu, kdežto Violu, dosud nekorunovanou královnu Čechů a Poláků, na vnější reprezentaci. Nosívala červený plášť podšitý hermelínem, pod krkem sepnutý velkým ozdobným zlatým knoflíkem, slámově žluté vlasy si po svatbě zakrývala bílou zřasenou rouškou, kterou jí přidržovala na hlavě jednoduchá zlatá obroučka. Chodívala drobnými krůčky s mírně předkloněnou hlavou, očima cudně sklopenýma k zemi, a když ji někdo oslovil, jakoby polekaně sebou trhla a obrátila se k němu svým prázdným obličejem, na němž nebylo znát žádné citové pohnutí, prostě nic.

Anna se zprvu obávala, že to je jenom maska, že Viola je ve skutečnosti náramně prohnanou intrikánkou, která dovedně skrývá své úmysly, hodlá týt ze svého nečekaného postavení a manipulovat s ještě nedospělým Václavem. Ale během několika dnů dospěla k názoru, že tomu tak vůbec není, že dcera těšínského vévody je ve skutečnosti taková, jaká se napohled jeví. Že je to v podstatě hodná, dobrosrdečná, ostýchavá a naivní husička. Taková ta subtilní kráska, co se musí obávat, aby ji neodfoukl poněkud prudší vítr. Pokud si princezna Anna původně myslela, že jí po nevlastní matce Elišce Rejčce přibude na českém královském dvoře další konkurentka, mýlila se. Václav se o svou choť s výjimkou prvních dnů po příjezdu z brněnské svatby prakticky nezajímal. Dál chodíval po pražských krčmách, hampejzech a lázních s Raimundem z Lichtenburka a dalšími šlechtickými kumpány a v domě zlatníka Konráda na rynku Většího Města pražského se příliš nezdržoval. K Annině úlevě se její nevlastní matka královna vdova přestěhovala do svého věnného města Hradce na východě Čech, a tak tu zbyly s Violou z celé rodiny prakticky samy dvě, protože svou mladší sestru Elišku dal Václav na vychování do svatojiřského kláštera panen benediktinek. Viola, ačkoliv byla o něco málo starší, stále běhala za Annou jako ocásek, nebo spíše stín, protože ten nemluví a nekorunovaná česká a polská královna byla vskutku skoupá na slovo.

„Potřebuješ něco, Violo?“

„Ne.“

„Chceš snad něco?“

„Ne.“

„Tak proč za mnou všude běháš?“

„Nevím.“ Viola pokrčila svými útlými ramínky a zadržela se nadmíru rozpačitě. „Víš,“ nakousla větu a za-

razila se. „Když já tady ještě nikoho neznám,“ vyhrkla ze sebe rychle a začervenala se přitom. Vypadalo to, že právě ze sebe dostala tu nejdelší větu, jaké byla schopna.

„Pojď, já ti všechny v domě představím.“

„Ale,“ pípla nekorunovaná královna. „Já nevím...“

„Co nevíš?“

„Jestli se to hodí.“

„Proč by se to nehodilo?“

„Tak. Jsem tu cizí...“

„Právě proto ti musím všechny představit,“ trpělivě jí vysvětlovala Anna.

„Aha,“ dovtípila se Viola a opět lehce zčervenala.

„Jak se chová moje manželka?“ zajímal se Václav, když se sešel se svou starší sestrou.

„Zdá se, že je pražským prostředím poněkud zaskočená.“

„Asi ještě neviděla tak velké město. Těšín prý je leda větší vesnice. Vezmi ji zítra na trh. Dám vám na ochranu tučet zbrojnošů.“

„Dva budou stačit,“ namítla Anna.

„Kdepak, královna musí mít silnou stráž. Dva, to je jako nic,“ odsekl Václav a šel si zase po svých. Lhostejno jestli na jednání s vyslanci polského sněmu, nebo do krčmy U Zelené žáby.

Asi měsíc po své brněnské svatbě s Violou ohlásil Anně, že pozval do Prahy jejího snoubence. „Už nebude déle otálet. Já jsem se oženil, teď se ty budeš vdávat.“

V Anně hrklo. Už doufala, že Václav na svůj záměr oženit ji s Jindřichem Korutanským pomalu zapomněl. Ale její bratr měl dobrou paměť. Římského krále Albrechta uklidnil tím, že se zřekl uherské koruny a vzdal Chebska. Nyní jejich pověřenci podepsali mírovou smlouvu, která Českému království poskytovala nerušený klid. Nastal čas vhodný k oslavám a takovou nejlepší oslavou bývá zpra-

vidla svatba. Tu svou v Brně s Violou odbyl. Brněnský hrad Špilberk byl studený, krby špatně táhly, uherského vína bylo málo a burgundské žádné. Také svatební noc nestála za nic, Viola ležela jako prkno a při milování hleděla prázdnýma očima do klenutého stropu v zoufalé touze, aby tohle podivné spojení dvou nahých těl už měla za sebou. Václav ji zalehl tak, že málem nemohla ani dýchat, a navíc přitom dělal divné pohyby, o nichž jí její těšínská chuva nic neříkala. Věděla od ní sice, že muži mají vpředu takový střapeček, který se jim ztopoří a vniknou jím ženám do té skulinky mezi nohama. Potěšilo ji, že se tak opravdu stalo, třebaže ji to pořádně bolelo, ale dál už to bylo otravné a oddechla si, když se Václav odvalil a vzápětí vedle ní usnul. Slyšela, jak ve tmě pochrupuje a z pootevřených úst mu nakysle páchne vypité víno. Vždycky se ho trochu bála, ale teprve nyní pochopila důvod svého strachu. Naštěstí se její zážitek ze svatební noci příliš často neopakoval. Přesto se pokaždé ráno uchýlila do kaple a dlouho a vroucně se modlila k Panně Marii a přála si, aby z její mysli zaplašila vše z uplynulé hříšné noci. V duchu zalitovala, že s sebou nemá otcova zpovědníka kaplana Zbigniewa, aby se mu svěřila se svým trápením. Pražský královský kaplan Herman neměl pro její starosti valné pochopení. Dokonce se na ni zle zamračil, když ho prosila, aby vysvětlil mladému králi, že se s ním nemůže hříšně stýkat. Prý jí to pověděla sama Panna Maria, když se k ní modlila.

„Panna Maria?“ zamračil se kaplan Herman. „To se ti, milá dcero, asi něco zdálo. Tvoji povinností jako královské manželky je obcovat se svým královským manželem a dát jemu a této zemi dědice. Pokud se tak zdráháš učinit, sama propadáš hříšné domýšlivosti a odmítáš plnit vznešené, samotným Hospodinem požehnané poslání“

ní, kterého se ti jako manželce českého a polského krále dostalo. Jdi s pokojem, milá dcero, a věz, že tvůj manžel a král od tebe nežádá nic hříšného. Sama bys žila v hříchu, kdybys ho odmítala.“

Kaplanova slova dopadala na nešťastnou Violu jako proud ledové vody. Stála před ním zcela omráčena a neschopna jediné námitky, ba jediného slova. Mlčky sklopila hlavu a vydala se studenými chodbami domu zlatníka Konráda, který se dočasně stal sídlem českého a polského krále. Dlouho pak stála v arkýři u okna a hleděla na hemžení mezi stánky trhovců na rynku Většího Města pražského.

„Violo,“ ozvala se za jejími zády Anna, „chtěla bych tě vzít na trh. Zbrojnoši z našeho doprovodu už čekají na naši milostivou královnu.“

„Ach, Anno,“ Viola se otočila a Václavova sestra spatřila, že má v očích slzy. „Jaká já jsem královna? Kaplan Herman mi řekl, že žiji v hříchu.“ Následoval táhlý vzlyk.

„Ty že žiješ v hříchu?“ podivila se Anna. „Tomu nerozumím. Neznám ctnostnější paní nad tebe. Snad jen řádové sestry klarisky z kláštera založeného mou příbuznou Anežkou, sestrou krále Václava toho jména prvního, žijí ještě ctnostněji a bohabojněji. Proč ti kaplan Herman řekl, že žiješ v hříchu? Co tím myslel?“

Viole se po prázdné bezvýrazné tváři koulely slzy jako hrachy. „Nevím,“ naprázdno polkla a zavzlykala.

„Co jsi mu říkala?“

„Víš, já se stydím.“

„Ale my jsme přece švagrové, tedy vlastně jako dvě sestry. Tak proč se přede mnou ostýcháš?“

„Víš, já se bojím, že to, co děláme s tvým bratrem, mým manželem, je hřích.“

„Že spolu spíte? Ale to přece k manželství patří!“

„Ale šesté přikázání nám nařizuje – nesesmilníš!“ slabým kuňkavým hlasem namítla Viola.

„Jdi, ty hloupá. Bůh ti přece přikazuje, abys manželovi dala děti a potomky. Zvláště v tvém případě královny je to důležité. Tvůj syn se má stát Bohem požehnaným dědicem české a polské země. Smilstvo by bylo, kdybys ty věci dělala s někým jiným a ne se svým manželem.“

„Myslíš?“ Viole znachověla tvář a v jindy bezvýrazných očích se jí nyní usadila úpěnlivá úzkost malého bezmocného děvčátka. To máme pěknou královnu, povzdechla si v duchu Anna. Bratr Václav pořádně naletěl tomu svému přítelíčkoví nejvyššímu lovčímu Lichtenburkovi, co mu tuhle Violku vlastně dohodil. A teď mu prý za to dokonce chce svěřit úřad podkomořího. Za takovouhle husičku?

„Nemyslím. Vím!“ prohlásila Anna pevným hlasem a uchopila plačící Violu za ruku. „Pojď, královští zbrojnoši nás už očekávají. Půjdeme se podívat na tržiště. Zlatníci a šperkaři tady občas vystavují vzácné a pěkné kousky až z Vlach, z Francie nebo i z Orientu. Určitě se ti nějaký šperk zalíbí a můj bratr jistě nebude litovat peněz, aby ti udělal radost!“

„Když myslíš,“ slabě pípla mladičká královna a odevzdaně jako dobytče na porážku následovala Annu. Princezna vyvlekla svou švagrovou před dům, kde je obklopili královští zbrojnoši. Na tržišti se před nimi rázem utvořila ulička, jak se lidé uctivě rozestupovali. Někteří zvědavě pokukovali po dvou urozených dívkách, ale neměli tušení, že před sebou mají královnu a královu sestru, jiní hbitě uhýbali, aby je nezasáhlo ratiště sudlice některého z vojáků.